

ИЗСЛЕДВАНЕ НА ХУДОЖЕСТВЕННОТО ПРОЕКТИРАНЕ НА ОБЛЕКЛО ПРИ ИЗПОЛЗВАНЕ МОТИВИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА НИ СЪКРОВИЩНИЦА

проф. д-р Пенка Анг. Димитрова,

Акцентът в настоящия доклад е върху възникването на художествения замисъл и творческото вдъхновение със съприкосновението на автора с изящните тъкани и костюми от националната ни съкровищница.

Силната емоция провокира автора към създаване на абстрактни образци от текстилни композиции и облекло.

Асортиментът на облеклото е насочен към всекидневното младежко облекло. Направени са 10 проекти ескизи в цвят, насочени към динамичното и необичайно авангардно младежко облекло.

Получената информация е породена от посещението на автора в къщата музей на доц. д-р М. Денчев в село Длъгня, музеите в Дряново, Дряновския манастир и „Етъра” – Габровско.

Резултатът е получен от наслагването на визуалните образи и възприятията от оригинални образци от нашето незабравимо минало. С чувствителното усещане за живота, заобикалящата среда и архитектурата на Средна Стара планина се получи специфичния подход към окончателните дизайнерски проекти, които предоставят индивидуална творческа интерпретация. Изборът на характерния тип изображения е повлиян от текстила и облеклото на този район. Мотивите в текстилните композиции много често са съставени от един или няколко стилизирани елементи, които изграждат структурата на композиционния строй.

В националното творчество се срещат стилизирани изображения на геометричен орнамент, като рапортът много често е квадратен, но се срещат елементи вписани в триъгълна или правоъгълна мрежа (фиг.1).

фиг.1

фиг.1а

Текстилят в националното ни творчество изпълнява две различни функции – в едни случаи органично се слива с формата на облеклото, а в други изразява своето право на художествена самостоятелност.

От анализа при посещението на музейните експозиции авторът се натъква на следните типове национален орнамент:

- геометричен – представлява повторение от една или съчетание на няколко геометрични фигури;
- флорален – стилизирано изображение на растения, треви, цветя, дървета, листа и т.н.;
- животински – изображения на различни животни, птици, насекоми и т.н.;
- астрален – стилизирани изображения на слънце, луна, звезди, облаци;
- стилизирани човешки фигури – женски, мъжки, детски;
- абстрактен – фантастични изображения;
- предметен – изображения на изделия от бита.

Прави силно впечатление третирането на изображенията - живописно или графично, като разположението на фигурите е по различен начин – метрично, ритмично, симетрично или асиметрично, но понякога и хаотично, но във всеки случай се внушава единство на всичките елементи.

Чрез минимум детайли се изразява ясен и прост образ. Независимо от силната геометризация и схематичното изобразяване не се губи силата и характера на изразителността. С това националният ни орнамент е уникален. За това допринасят сполучливо подбраните ярки цветове – цинобър, тревно зелено и кобалтово синьо. Следвайки ритъма, хармонията и лаконичността мотивите оставят върху зрителя трайно и емоционално въздействие.

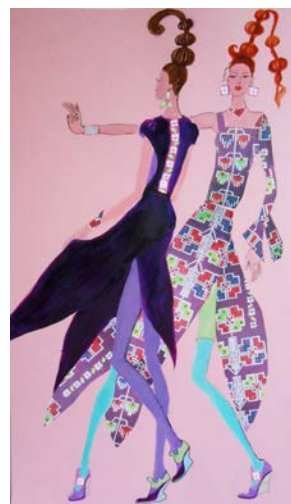
Текстилтът на фиг.1 представлява геометричен орнамент като елементите са вписани в квадратна мрежа и са съставени от квадрат, ромб и триъгълник изпълнени в цинобър, цвѐноенблау, черно (елфебенбайшварц) хромово жълт върху блед фон от неаполитанска жълта. Взети са от къщата на доц. д-р М. Денчев.

Дизайнерският проект от фиг.1а представлява младежко облекло състоящо се от къси сини панталонки със странични джобове и маншети и къса трикотажна блуза достигаща над талията. Втората фигура на фиг.1 е с клин панталон от текстил. На фиг.2 е представен проект на текстил с флорални мотиви симетрично и вертикално разположени спрямо централната ос. Движението на елементите е противоположно в двете вертикални посоки.

Дизайнерският проект за облекло (фиг.2а) е в същата лилаво-розова тоналност, като полите асоциират цвете във формата на камбана, а венчелистчетата на цветето оформят подгъва. По този начин се получава силуетна цялост между текстила от стилизирани цветя и художествената интерпретация на облеклото. Ръкавите на роклята са също в стил „камбана”, а деколтето е асиметрично.

фиг. 2

фиг. 2а

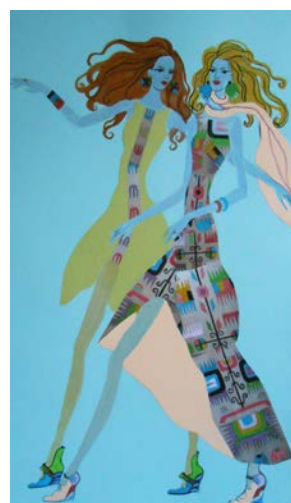
Във втората фигура виолетовият цвят подчертава общия стил, а орнаменталната композиция е поставена в централната ос на гърба. От мотивите са взети най-малките по мащаб цветя и листа под формата на капка. Орнаментът на роклята е с фини бели очертания контрастиращи на лилавия фон и придаващи изящество в композицията.

В текстил фиг.3 флоралните мотиви са взети направо от „Етъра” – Габровско, но авторът ги е проектирал върху фон с много сложна тоналност – приглушено виолетово с черни отенъци. Задачата на автора е ярките малки петна на орнамента (малина, синьо, жълто и циновър) да звучат като диамантено бижу върху неутрален фон.

В проект фиг.3а фигурите са в силно движение с разперени ръце и коси подчертаващи динамиката.

фиг.3

фиг.3а

Орнаментът на едната фигура обхваща целия силует, но динамиката в цветовете се подчертава и от розовата подплата на роклята.

Втората женска фигура е облечена в хромово жълто и е в трапецовиден силует, като орнаментът е поставен от автора в централната

ос на предната част. Деколтетото е тип „лодка”. Фонът е мек – неаполитанско жълто.

В текстил фиг.4 орнаментът е взет от килимите в къщата музей на доц. Денчев от с. Дългня.

В проект фиг.4а на облекло се използва същия орнамент като в проект №1 за клина и аксесоарите, но се използват като акценти камъните на покривите и дуварите от архитектурата. Втората фигура е облечена в рокля от фиг.4.

Фиг.4

фиг.4а

В три жипописни платна бяха нарисувани характерните къщи, дворове, огради и църквата Св. Димитър на с. Дългня – Дряновско. Рисувайки платната, авторът е забелязал, че камъните са различни по форма и цвят поставени вертикално или хоризонтално изграждат равномерни архитектурни композиции. Цветовете са естествени хармонични от сиво във всичките му светлоти и нюанси, до златна охра, поциоли (керемидено червено), неаполитанска жълта. Облени от пролетния дъжд стават още по интензивни и красиви.

В дизайнерския проект за облекло фиг.5 авторът проектира палто във формата и цвета на камъните като акцентира яката на палтото в същия стил. Шапките и аксесоарите напомнят камъните.

фиг.5

Авторът е обсебен от мисълта: ”каква съвършена архитектура и колко трудно е да съчетаеш толкова много различни по форма и цвят камъни в една композиция”. Колко трудно е да избродиращ бодче по бодче красивите шевици (автора лесно само ги рисува). Авторът се прекланя пред съвършенството на архитектурата и изделията на бита, изящството на текстилното творчество както и цялостното народно творчество на България съхранило и оставило отпечатъка и духа на дедите ни.

Посещението ми за толкова кратко време по тези земи ще остави следи за размисъл и творческо вдъхновение до края на житейските ми дни. Това е силата на народа и неговата идентичност.